

Kuinka saada kompensatit käytäntöön, mitä tapahtuu seuraavaksi?

EKOTEKO - Ekologiset kompensatit teoriasta teoiksi
seminaari 8.12.2022

Ekologinen kompensaatio

luonnon näkökulmasta hyötyjä:

- hintalappu ja näkyvyys hankekohtaisella luonnon nakertamiselle
→ ohjausvaikutus?
- resursseja luonnon ennallistamiseen ja suojeluun

luonnon näkökulmasta riskejä:

- viherpesu, näennäiset kompensatiot

Tarvitaan

- hyvä menetelmä luontoheikennyksen ja -hyvityksen arvioimiseen
- avoin ja luotettava tietojärjestelmä
- viranomaisvarmistus ja/tai luotettava sertifiointijärjestelmä
- valmius toteuttaa riittävän suuria hyvityksiä
- seurantaa, kokemusten myötä toimintamallin parantaminen

Haaste: Uudet käsitteet

Kaikki luonnon monimuotoisuutta lisäävät teot eivät ole ekologista kompensatiota

Erilaisia tapoja luontokadon hillitsemiseksi

Heikennyksen välttäminen, suojelu

- perinteisiä luonnonsuojelun keinoja
- vähiten epäonnistumisen riskejä

Kompensaatio

- tavoite hyvittää ihmistoiminnasta aiheutuva luontoheikennys
- heikennyksen ja hyvityksen määrä on arvioitava
- ratkaistava ja varmistettava lisäisyys & pysyvyys

Lieventäminen

- liittyy luontoa vähentävään toimintaan
- toimenpiteet tehdään alueella, johon heikennys kohdistuu

Luontoteot

- laaja kirjo luonnon monimuotoisuutta lisääviä ja ylläpitäviä toimia
- ei välttämättä tarkkaa määrällistä tavoitetta
- usein osa vastuullisuustavoitteiden toteuttamista

Haaste: Laskenta ja pelisäännöt

Luonnon monimuotoisuus on monimuotoista.

Mikä on kompensatioiden mittayksikkö ja mitkä ovat vaihdannan säännöt?

Tutkimusta, pilotointia ja sääntöjen selkeyttämistä

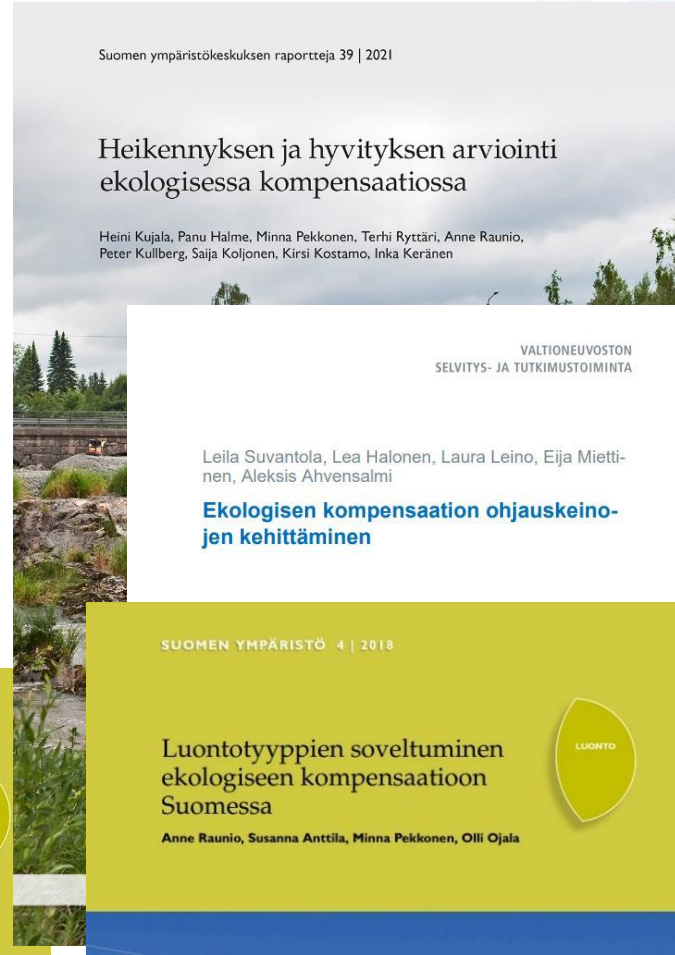
Luonnonsuojelulain uudistus toisi vapaaehtoisten kompensatioiden toteutukselle raamit.

Ekologisen kompensaation tutkimusta ja kokeilutoimintaa tehdään Suomessa nyt paljon.

Luontotyyppiryhmittäin mietitään miten luonnon tilaa ja tilan muutosta voidaan arvioida kompensatiota varten.

ELY-keskusten kanssa tehdään yhteistyötä.

Eri osapuolten tietotarpeita selvitetään.

Suomen ympäristökeskuksen raportteja 39 | 2021

Heikennyksen ja hyvityksen arviointi ekologisessa kompensaatiossa

Heini Kujala, Panu Halme, Minna Pekkonen, Terhi Ryttylä, Anne Raunio, Peter Kullberg, Saija Koljonen, Kirsi Kostamo, Inka Keränen

VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Leila Suvantola, Lea Halonen, Laura Leino, Eija Miittinen, Aleksis Ahvensalmi

Ekologisen kompensaation ohjauskeinojen kehittäminen

SUOMEN YMPÄRISTÖ 5 | 2017

SUOMEN YMPÄRISTÖ 5 | 2017

Ekologisen kompensaation määrittämisen tärkeät operatiiviset päätökset

Atte Moilanen ja Janne S. Kotiaho

LUONTO

Luontotyyppien soveltuminen ekologiseen kompensatioon Suomessa

Anne Raunio, Susanna Anttila, Minna Pekkonen, Olli Ojala

LUONTO

Haaste: Osaaminen?

Jo tehdyn työn, tutkimuksen ja uusien kokeilujen
kautta opitaan uutta

Luonnonhoidosta ja ennallistamisesta on jo kokemusta

Käytännön esimerkkejä löytyy erityisesti luontohaittojen lieventämisestä mutta myös lajitason kompensatiosta

- Suurin osa on lieventämistä
  - Kompensaatioksi arvioitiin ne esimerkit, joissa menetetyn tilalle oli kunnostettu ja suojeltu korvaavaa elinympäristöä.
  - Yhtenäistä mittaamista tai seurantaa ei esimerkkitapauksissa vielä ollut
- Useimmat esimerkit koskevat lintu- tai luontodirektiivin liitteiden lajeja.
- Lisäksi on seurantatietoa ennallistamisesta ja luonnonhoidosta esim. soilla tai perinnebiotoopeilla

Lajitason esimerkkejä

Lapinleinikki

- Olemassa oleva esiintymä tuhoutuu kaivoshankkeen vuoksi
- Kaivosyhtiö suojelee elinympäristöä toisaalla, alueelle siirretään kasviyksilöitä tuhoutuvalta kohteelta.
- Geneettistä monimuotoisuutta talletetaan Oulun kasvitieteellisen museon kokoelmiin.
- Seurantasuunnitelma

Kuva © Jarmo Nieminen

Viitasammakko

- Olemassa oleva elinympäristö vaarassa tuhoutua kaivostoimintaan liittyen.
- Tehdään soveltuvia elinympäristöjä (lammikoita) ennen olemassa olevan alueen tuhoutumista ja varmistetaan, että viitasammakko leviää uusiin lammikoihin.

Kuva sivulta: <https://www.rudus.fi/vastuullisuus/lumo-ohjelma/krako>

Haaste: Kuka on valmis maksamaan?

Vapaaehtoisuuteen perustuvassa kompensaatiossa
tarjontaa enemmän kuin kysyntää

Hintalappu yrityksille

- Omistaako yritys maata, voiko kompensoida omalla maalla?
- Miten paljon joustoa sallitaan?
- Kompensaatioiden välityspalvelu helpottaisi käytännön toteuttamista
- Täysimääräinen kompensatio voi tulla kalliiksi, mikä vähentää intoa vapaaehtoiseen kompensointiin
- Luonnon monimuotoisuus ei ole vielä yritysten vastuullisuustoiminnan ydintä

Ekologinen kompensatio, opas yrityksille: <http://hdl.handle.net/10138/330813>

Hintalappu kunnille

- Erityisesti kasvukeskuksissa maankäyttöpaineita on paljon. Löytyykö sopivia hyvityskohteita kunnan omalta alueelta?
- Useimpien kuntien taloustilanne on tiukka. Luontoalueen suojelu esim. METSO-ohjelman kautta tai myynti yksityiselle luonnonsuojelusäätiölle on houkuttelevampaa kuin kompensatioalueena käyttäminen.

Ekologinen kompensatio, opas kunnille: <http://hdl.handle.net/10138/330812>

Haaste: Luontokadon pysäyttäminen

Kompensaatiot osaksi ratkaisua

Hyvät edellytykset edetä

Kiinnostusta kompensatioihin on.

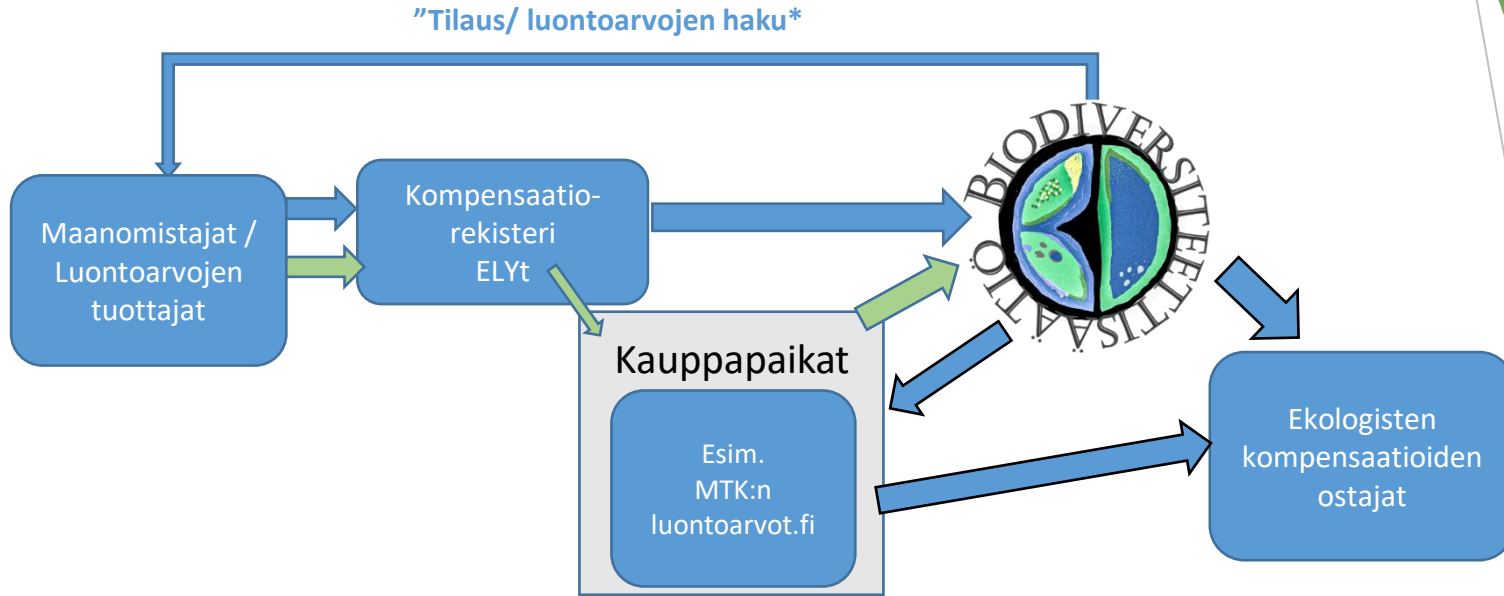
- Vireillä useita avauksia hyvitysten välittämiseen, esim.
  - MTK:n markkinapaikka Luontoarvot.fi
- Biodiversiteettisäätiötä suunnitellaan.

Millaiset linkit on ekologisen kompensaaion ja hiilikompensaation välillä?

- Erityisesti metsissä keskeinen kysymys

Ekologisten kompensatioiden tilaus ja osto

Biodiversiteettisäätiötä suunnitellaan.

Toiminnan päätavoite on sujuvoittaa luontohyvitysten saatavuutta.

Missä mennään?

- hyvä menetelmä luontoheikennyksen ja -hyvityksen arvioimiseen
  - ✓ laskentaa ja arviointia kehitetään
  - ✓ LSL asetus
- avoin ja luotettava tietojärjestelmä
  - ✓ kompensatiorekisteriä valmistellaan
- viranomaisvarmistus ja/tai luotettava sertifiointijärjestelmä
  - ✓ luonnonsuojelulain uudistuksessa ELY-keskusten tehtävät
- valmius toteuttaa riittävän suuria hyvityksiä
  - ✓ mistä kannuste tai paine vapaaehtoisin kompensatioihin
- seuranta, kokemusten myötä toimintamallin parantaminen
- **Tarvitaan yhteistyötä ja keskustelua.**

Kiitos!

Minna Pekkonen

minna.pekkonen@syke.fi

